

106. rocznica bitwy warszawskiej

15 sierpnia
Święto WOJSKA POLSKIEGO

SAMORZĄD I BEZPIECZEŃSTWO

Od historii do wyzwań przyszłości

**106. ROCZNICA
BITWY WARSZAWSKIEJ**
Lekcja odwagi
i jedności

SAMORZĄD 2040
Jak przygotować się
na przyszłość?

FALE UPAŁÓW
Czy polskie miasta
są gotowe?

15 sierpnia - Święto Wojska Polskiego i 106. rocznicy Bitwy Warszawskiej

15 sierpnia obchodzimy Święto Wojska Polskiego oraz 106. rocznicę jednego z najważniejszych zwycięstw w historii naszego państwa – Bitwy Warszawskiej 1920 roku.

Przed 106 laty, w niezwykle trudnym momencie dla odrodzonej zaledwie dwa lata wcześniej Rzeczypospolitej, polscy żołnierze stanęli do walki w obronie niepodległości Ojczyzny. Zwycięstwo nad Armią Czerwoną zatrzymało bolszewicką ofensywę i przekreśliło plany podporządkowania Polski

oraz przeniesienia rewolucji na kolejne państwa Europy.

Sukces ten był możliwy dzięki odwadze i poświęceniu polskich żołnierzy, dowodzonych przez Józefa Piłsudskiego i wybitnych dowódców Wojska Polskiego. Był również efektem ogromnej mobilizacji całego społeczeństwa, które w obliczu śmiertelnego zagrożenia potrafiło zjednoczyć się ponad politycznymi i społecznymi podziałami. W obronę Ojczyzny zaangażowali się nie tylko żołnierze, ale

również ochotnicy, harcerze, kolejarze, pracownicy służb, duchowni i tysiące zwykłych obywateli.

Pamięć o tamtym zwycięstwie ma szczególne znaczenie także dzisiaj. Historia przypomina nam, że wolność i niepodległość nie są wartościami danymi raz na zawsze. Wymagają odpowiedzialności, wspólnoty, silnego państwa i gotowości do jego obrony.

Dlatego 15 sierpnia jest przede wszystkim świętem polskiego żołnierza – wszystkich kobiet i męż-

czyn, którzy służyli i służą Rzeczypospolitej. Polski mundur od pokoleń pozostaje symbolem służby, odpowiedzialności i gotowości do poświęcenia dla dobra wspólnego. Jest symbolem państwa i jego suwerenności, dlatego powinien pozostawać ponad bieżącymi sporami politycznymi i partyjnymi podziałami.

W dniu Święta Wojska Polskiego składamy wyrazy najwyższego szacunku żołnierzom wszystkich rodzajów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej – oficerom, podoficerom i szeregowym, a także weteranom oraz wszystkim osobom, które swoją pracą wspierają bezpieczeństwo naszego kraju.

Życzymy, aby odpowiedzialna i wymagająca służba polskich żołnierzy zawsze spotykała się z należnym szacunkiem, zrozumieniem i wdzięcznością społeczeństwa.

Stojąc na straży granic i bezpieczeństwa Rzeczypospolitej, stoicie na straży naszej niepodległości, pokoju i wolności.

Cześć i chwała Bohaterom Bitwy Warszawskiej 1920 roku!

Wyrazy szacunku i wdzięczności dla Żołnierzy Wojska Polskiego! Zarząd Mazowieckiej Wspólnoty Samorządowej

SZANOWNI PAŃSTWO,

oddajemy w Państwa ręce 110. numer „Samorządności”. W sierpniowym wydaniu łączymy pamięć o ważnych wydarzeniach naszej historii z tematami, które już dziś wyznaczają przyszłość polskich wspólnot lokalnych.

15 sierpnia obchodzimy Święto Wojska Polskiego oraz 106. rocznicę Bitwy Warszawskiej – zwycięstwa, które obroniło niepodległość odrodzonej Rzeczypospolitej i zatrzymało bolszewicką ofensywę na Europę. To dobra okazja, aby przypomnieć o znaczeniu odpowiedzialności za państwo, bezpieczeństwo i wspólnotę. W numerze sporo miejsca poświęcamy także wyzwaniom stojącym przed samorządami. Piszemy o demografii i konieczności planowania rozwoju JST w perspektywie 2040 roku, bo zmiany dotyczą nie tylko liczby mieszkańców, lecz także ich wieku, potrzeb oraz przyszłego zapotrzebowania na usługi publiczne. Przyglądamy się również temu, jak miasta powinny przygotowywać się na coraz częstsze fale upałów i dlaczego inwestycje w zieleni, retencję oraz odporną infrastrukturę stają się elementem odpowiedzialnej polityki lokalnej.

Nie zabraknie tematów dotyczących aktywności obywatelskiej i życia lokalnych wspólnot. Opisujemy trwającą w Warszawie inicjatywę referendalną, która stała się impulsem do dyskusji o zaangażowaniu mieszkańców w sprawy miasta. Zaglądamy także do Iłowa, gdzie Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Ziemi Iłowskiej podsumowało 25 lat swojej działalności, oraz zapraszamy na kolejną edycję Olenderfestu – wydarzenia pielęgnującego lokalne tradycje i integrującego mieszkańców. Życzę Państwu dobrej lektury i – korzystając z ostatnich tygodni lata – chwili odpoczynku przed intensywną samorządową jesienią.

Paweł Dąbrowski
Redaktor Naczelny
„Samorządności”

Już za trzy lata odbędą się wybory samorządowe. To czas gdzie warto się zastanowić czy chcę włączyć się w działanie na rzecz mojej małej ojczyzny. Jeśli chcesz się zaangażować to Mazowiecka Wspólnota Samorządowa (MWS) proponuje szkolenie gdzie poznasz kompetencje szczebli samorządowych, czym zajmuje się radny, wójt czy starosta. Poznasz zasady ordynacji wyborczej. Wreszcie przeszkolimy cię jak przeprowadzić skutecznie kampanię wyborczą.

Spotkania będą odbywać się raz na dwa miesiące w trybie zdalnym i stacjonarnym.

Szkolenie ma charakter praktyczny i będzie je prowadzić zespół doświadczonych samorządowców, pod przewodnictwem Pawła Makucha (radnego miasta Pruszków, byłego prezydenta Pruszkowa).

Nasze szkolenia oprócz zwiększenia swojej wiedzy o samorządzie

SZKOLENIE

Jak zostać radnym, wójtem, burmistrzem?

Weź udział w szkoleniu dla przyszłych samorządowców

Kiedy?
Od połowy września

Informacje:
+48 505 132 580

Zapisy mailem:
g.wysocki@mws.org.pl

terytorialnym będą okazją do poznania wielu ludzi, którzy są od lat w samorządzie.

Informacje dotyczące naboru:

- Nabór rusza od 20 czerwca
- Należy przesłać swoje zgłoszenie na adres g.wysocki@mws.org.pl
- Należy wypełnić i przesłać formularz zgłoszeniowy, który wysłamy po otrzymaniu maila
- Trzeba odbyć rozmowę kwalifikacyjną (nie dotyczy członków MWS)
- Trzeba wpłacić opłatę w wysokości 200 zł (nie dotyczy członków MWS, którzy mają uregulowane wpłaty członkowskie za rok 2026)
- Wszelkie informacje: Grzegorz Wysocki 505 132 580 (od 20 czerwca)

Referendum w Warszawie – pierwsze dni pokazują, że to najpoważniejsza obywatelska inicjatywa od wielu lat

Akcja zbierania podpisów pod wnioskiem o referendum w sprawie odwołania prezydenta Warszawy Rafała Trzaskowskiego rozpoczęła się na dobre. Oczywiście można powiedzieć, że jej dynamika mogłaby być większa, bo zawsze oczekiwania organizatorów są wyższe od rzeczywistości. Jednak pierwsze obserwacje pokazują coś znacznie ważniejszego – w Warszawie nie brakuje mieszkańców, którzy chcą poprzeć tę inicjatywę i poświęcić kilka minut na złożenie podpisu.

Moje prywatne obserwacje prowadzone w miejscu, które od lat jest najlepszym barometrem tego typu akcji, czyli przy stacji Metro Centrum na tzw. „Patelni”, pozwalają na pewne ostrożne porównania. W pierwszym dniu zbiórki średnio około 44 osoby na godzinę podpisywały wniosek referendalny. Oczywiście trzeba mieć świadomość, że początkowy entuzjazm zwykle z czasem maleje i trudno oczekiwać utrzymania takiego tempa przez kolejne tygodnie.

Warto jednak przypomnieć, że podczas poprzedniej dużej akcji referendalnej dotyczącej odwołania prezydenta Hanny Gronkiewicz-Waltz w tym samym miejscu pierwszego dnia tempo wynosiło około 33 podpisów na godzinę. Mimo to w 2013 roku ostatecznie udało się zebrać około 243 tysięcy podpisów. To pokazuje, że co prawda, pierwsze dni nie przesądzą o końcowym wyniku, ale mogą być dobrym wskaźnikiem potencjału całego przedsięwzięcia.

Tym razem można zauważyć

jeszcze jedno zjawisko, którego wcześniej nie występowało w takiej skali. Wielu mieszkańców nie kończy swojego zaangażowania na złożeniu własnego podpisu. Coraz częściej zabierają ze sobą puste formularze, deklarując, że zbiorą podpisy wśród rodziny, sąsiadów i znajomych. To bardzo istotny sygnał. Oznacza bowiem, że organizatorzy mogą liczyć nie tylko na podpisy składane przy ulicznych stolikach, ale również na dużą liczbę zbiorczych list odsyłanych pocztą lub dostarczanych osobiście. Takie działania często okazują się znacznie skuteczniejsze niż tradycyjna zbiórka prowadzona w przestrzeni publicznej.

Już dziś można powiedzieć, że jest to najpoważniejsza próba doprowadzenia do referendum w Warszawie od wielu lat. Co więcej, wokół inicjatywy zaczynają skupiać się środowiska, które nie zawsze angażują się bezpośrednio w pracę przy stolikach, ale aktywnie wspierają zbiórkę podpisów we własnym otoczeniu.

Do akcji w sposób zorganizowany włączyli się między innymi warszawscy taksówkarze. Wsparcie płynie również ze strony osób sprzeciwiających się takim rozwiązaniom jak Strefa Czystego Transportu, Tempo 30, zwężanie ulic czy innym zmianom, które – w ich ocenie – utrudniają życie kierowcom. Są to mieszkańcy przekonani, że obecne władze miasta prowadzą politykę dyskryminującą osoby korzystające z samochodów.

Coraz większą aktywność widać także w środowisku działkowców. Wielu z nich obawia się o przyszłość rodzinnych ogrodów działkowych i możliwość ich likwidacji pod kolejne inwestycje. Istotnym zapleczem inicjatywy mogą okazać się również działające spółdzielni mieszkaniowych,

od lat zwracający uwagę na nierozwiązany problem uwłaszczenia gruntów miejskich pozostających w dyspozycji spółdzielni. W ich ocenie wieloletnie zaniedbania w tej sprawie utrudniają prowadzenie inwestycji i pogarszają sytuację mieszkańców.

Nie można także pominąć liczą-

nego grona samorządowców aktywnych w poszczególnych dzielnicach Warszawy, którzy uważają, że w obecnej kadencji zostali zmarginalizowani przez rządzącą w mieście koalicję Koalicji Obywatelskiej z Lewicą. Dla wielu z nich referendum stało się okazją do wyrażenia sprzeciwu wobec sposobu prowadzenia polityki miejskiej.

Lista środowisk niezadowolonych z obecnych władz stolicy jest więc długa i bardzo zróżnicowana. Łączy je nie tyle wspólny program, ile przekonanie, że mieszkańcy powinni mieć możliwość wypowiedzenia się w referendum.

Czy uda się odwołać Rafała Trzaskowskiego? Dziś nikt nie jest w stanie odpowiedzieć na to pytanie. Jednak już samo zorganizowanie tak szerokiej obywatelskiej inicjatywy ma swoją wartość. Referendum zmusza do publicznej debaty o kierunku rozwoju miasta, mobilizuje mieszkańców do aktywności i przypomina, że w demokracji to obywatele są ostatecznym gospodarzem swojej wspólnoty. Niezależnie od końcowego wyniku, ta aktywność może okazać się korzystna dla warszawiaków, ponieważ wzmacnia społeczeństwo obywatelskie i pokazuje, że mieszkańcy chcą mieć realny wpływ na sposób zarządzania stolicą.

Grzegorz Wysocki
Wiceprezes Mazowieckiej Wspólnoty Samorządowej
Przewodniczący Oddziału Warszawskiego MWS

Bezpieczne rozwiązania prawne dla Twojej przyszłości

- Sprawy karne
- Sprawy cywilne
- Windykacja należności

+48-601-823-557

pawel.janus@adwokatura.pl

www.kancelariajanus.com.pl

— 10 lat —
JANUS
Kancelaria

Samorząd 2040. Demografia zmieni nie tylko liczbę mieszkańców

Zmiany demograficzne zbyt często sprowadza się do pytania, ilu mieszkańców będzie miała gmina za dziesięć lub piętnaście lat. Z perspektywy władz lokalnych równie ważne jest jednak to, kto będzie w niej mieszkał, gdzie będzie koncentrować się ludność oraz jak zmieni się zapotrzebowanie na usługi publiczne. Podobna liczba mieszkańców może bowiem oznaczać zupełnie inną strukturę wieku, odmienne potrzeby edukacyjne, transportowe i opiekuńcze, a w konsekwencji także inny układ wydatków budżetowych.

Prognoza demograficzna jest w takim planowaniu punktem wyjścia, ale nie rozstrzyga wszystkiego. Pokazuje możliwy kierunek zmian przy przyjętych założeniach; nie odpowiada jednak w pełni na pytanie, co stanie się z tym kierunkiem, jeśli w ciągu kilkunastu lat zmienią się migracje, warunki na rynku pracy, możliwości finansowe JST, koszty utrzymania infrastruktury albo otoczenie prawne i technologiczne. I właśnie w tym miejscu zaczyna się foresight: nie jako konkurencja dla prognozowania, lecz jako próba przygotowania samorządu na kilka wiarygodnych wersji przyszłości.

Na takim założeniu opiera się projekt „Foresight demograficzny jednostek samorządu terytorialnego Stowarzyszenia «Rzeczpospolita Samorządna» – diagnoza i sce-

nariusze rozwoju do 2040 roku”. Punktem wyjścia było rozpoznanie zachodzących procesów ludnościowych w niemal 40 jednostkach na Dolnym Śląsku. Kolejnym krokiem stało się ustalenie, jak ich kierunek i konsekwencje oceniają przedstawiciele JST oraz jakie czynniki lokalne i zewnętrzne mogą w przyszłości zmienić ich przebieg. W tym celu wykorzystano m.in. badanie Delphi i analizę PESTEL. Ich znaczenie nie polega jednak na stworzeniu kolejnego zestawu rankingów, lecz na poszerzeniu pola obserwacji przed budową scenariuszy.

Wyniki pokazują bowiem, dlaczego przyszłości demograficznej nie można analizować w oderwaniu od warunków funkcjonowania samorządu. Obok spadku liczby dzieci, odpływu młodych czy starzenia się ludności pojawiają się koszty energii i utrzymania infrastruktury, finanse JST, migracje, nowe modele pracy, dostępność usług czy bezpieczeństwo zaopatrzenia w wodę. Nie są to osobne problemy ustawione obok demografii. Mogą zmieniać zarówno przebieg procesów ludnościowych, jak i zdolność gminy lub powiatu do reagowania na ich konsekwencje. Ta różnica ma praktyczne znaczenie. Ten sam spadek liczby mieszkańców może prowadzić do innych skutków w jednostce zwartej przestrzennie, a innych w gmi-

nie rozproszonej, w której utrzymanie sieci placówek i infrastruktury generuje wysokie koszty stałe. Odpływ młodych może być znacznie trudniejszy do kompensowania tam, gdzie równocześnie występują niedobory pracowników, ograniczona dostępność mieszkań czy słaba komunikacja. Z kolei zmiana modelu pracy albo napływ nowych mieszkańców może w określonych warunkach zmodyfikować trajektorię wcześniej uznawaną za najbardziej prawdopodobną. Foresight pozwala właśnie takie zależności składać w alternatywne obrazy przyszłości.

Dlatego zasadnicze pytanie

dla JST nie powinno brzmieć wyłącznie: „co wydarzy się do 2040 roku?”. Ważniejsze jest pytanie, czy decyzje podejmowane obecnie zachowają sens, jeśli przyszłość okaże się inna od wariantu dziś uznawanego za najbardziej prawdopodobny. Dotyczy to zwłaszcza infrastruktury i sieci usług, których nie można co kilka lat projektować od początku. Wartość podejścia scenariuszowego polega więc nie na wyborze jednej wizji roku 2040, lecz na sprawdzeniu, które rozwiązania można dostosować do kilku możliwych wariantów liczby mieszkańców, ich struktury wieku i rozmieszczenia przestrzennego.

Tak rozumiany foresight prowadzi także do pytania o granice sprawczości samorządu. Nie wszystkie czynniki wpływające na przyszłość lokalnej wspólnoty znajdują się w dyspozycji wójta, burmistrza czy rady. Część wymaga bezpośrednich decyzji lokalnych – dotyczących organizacji usług, polityki przestrzennej czy wykorzystania infrastruktury. Inne uzasadniają współpracę kilku JST, powiatu, regionu lub innych instytucji. Są wreszcie procesy kształtowane głównie przez otoczenie krajowe, europejskie czy gospodarcze, wobec których najważniejsze staje się wcześniejsze przygotowanie wariantów reakcji i wzmacnianie odporności lokalnej. Rozróżnienie

tych trzech sytuacji chroni przed dwiema skrajnościami: oczekiwaniem od samorządu rozwiązania problemów pozostających poza jego władztwem oraz traktowaniem procesów zewnętrznych jako czegoś, wobec czego lokalnie nie można zrobić nic.

Raport końcowy projektu zostanie zaprezentowany 8 września 2026 roku podczas panelu poświęconego problematyce demograficznej Dolnego Śląska na Forum Ekonomicznym w Karpaczu. Jego znaczenie nie powinno ograniczać się do przedstawienia diagnozy obecnej sytuacji. Istotą projektu jest przejście od danych o dotychczasowych procesach, przez identyfikację czynników zmiany i obszarów niepewności, do scenariuszy oraz możliwych sposobów reagowania. Materiał empiryczny dotyczy dolnośląskich jednostek uczestniczących w projekcie, ale sama logika takiego myślenia o przyszłości może być użyteczna również dla samorządów Mazowsza: nie chodzi o to, aby trafnie odgadnąć rok 2040, lecz aby nie uzależniać dzisiejszych decyzji od założenia, że przyszłość będzie miała tylko jeden przebieg.

Dr hab. Maciej Cesarz
Stowarzyszenie „Rzeczpospolita Samorządna”

Ludwik Rakowski i Adam Struzik
Przewodniczący Sejmiku Marszałek
Województwa Mazowieckiego Województwa Mazowieckiego

ZAPRASZAJĄ NA

IV FESTIWAL KULTURY MAZOWSZA

WSTĘP WOLNY

29/08/2026

Multimedialny Park Fontann w Warszawie

12:00 - Przestrzeń Kulturalna

17:30 - Festiwalowa Scena Koncertowa

Justyna Jary i Alegancka Kapela,
Warszawska Orkiestra Sentymalna,
Patrycja Markowska

WIĘCEJ INFORMACJI NA:

@MAZOWSZESERCEPOLSKI

ORGANIZATOR:

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
MAZOWIECKIEGO

Mazowsze.
serce Polski

PARTNER:

WYKONAWCA:

stołeczna
estrada

PATRONI MEDIALNI:

eska2

TVP3
WARSZAWA

TVP I info_

nam! naszemiasto.

Czy polskie miasta są gotowe na fale upałów? Nowe wyzwanie dla samorządów

Jeszcze kilkanaście lat temu wysokie temperatury były w Polsce kojarzone głównie z krótkimi okresami wakacyjnej pogody. Dziś coraz częściej mierzymy się z falami upałów trwającymi nawet kilkanaście dni. Temperatury przekraczające 35°C stają się nową rzeczywistością, a ich skutki odczuwają nie tylko mieszkańcy, ale również samorządy odpowiedzialne za funkcjonowanie miast i gmin.

Według danych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej liczba dni z temperaturą przekraczającą 30°C systematycznie rośnie. Prognozy wskazują, że w kolejnych dekadach okresy ekstremalnych upałów będą pojawiać się coraz częściej i trwać dłużej.

Miasta nagrzewają się najbardziej

Największym problemem jest tzw. miejska wyspa ciepła. Beton, asfalt i budynki magazynują energię słoneczną przez cały dzień, a nocą oddają ją do otoczenia. W efekcie temperatura w centrach miast może być nawet o kilka stopni wyższa niż na terenach podmiejskich.

Najbardziej odczuwają to seniorzy, małe dzieci oraz osoby cierpiące na choroby układu krążenia i oddechowego. Wysokie temperatury wpływają również na komfort pracy, funkcjonowanie komunikacji miejskiej, a nawet stan nawierzchni dróg.

Samorząd ma realny wpływ

Choć samorządy nie zatrzymają zmian klimatu, mogą skutecznie ograniczać ich skutki. Coraz więcej miast inwestuje w rozwiązania poprawiające komfort życia mieszkańców podczas upałów.

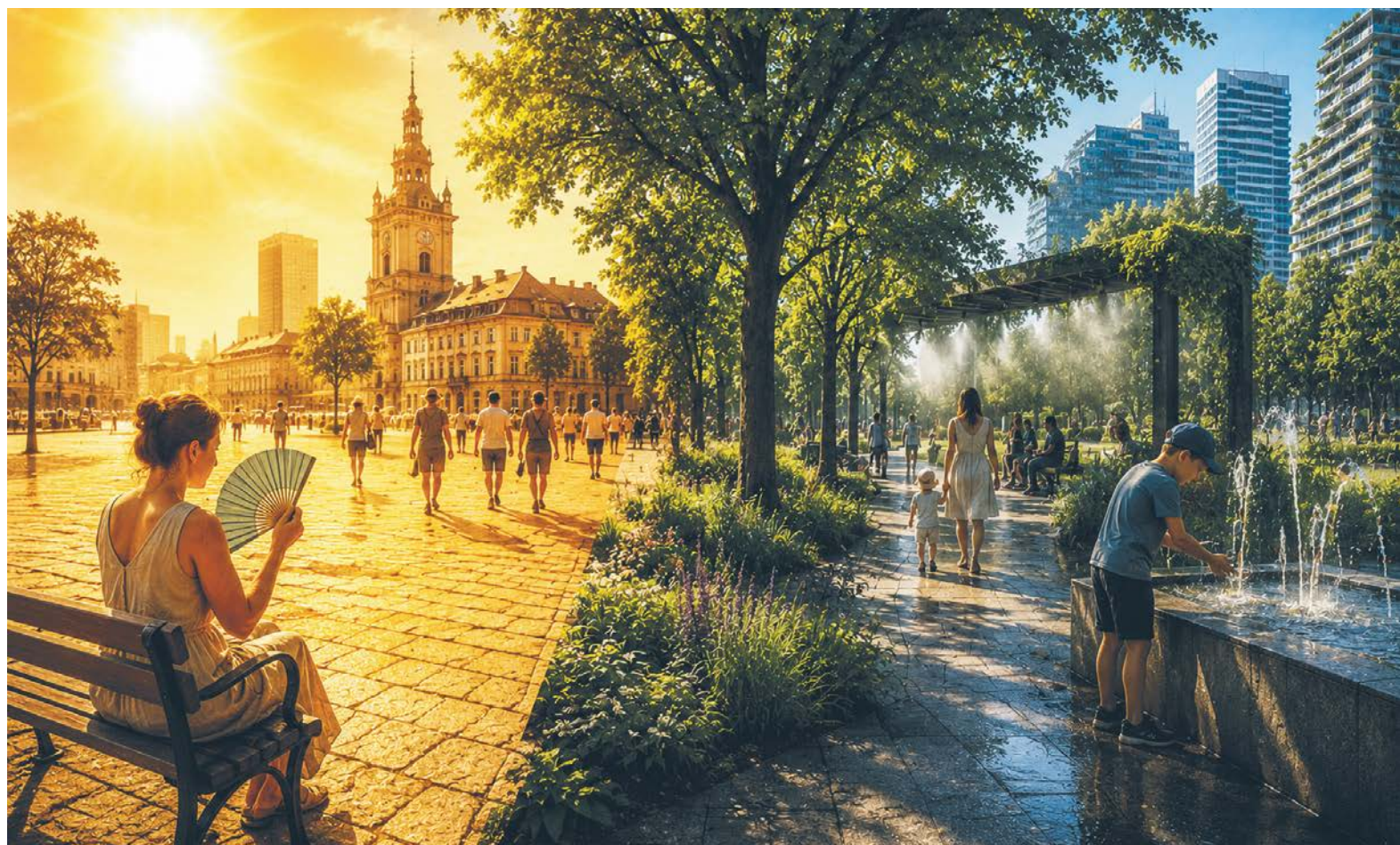
Do najważniejszych należą:

- sadzenie drzew i tworzenie nowych parków,
- budowa zielonych przystanków i zielonych dachów,
- montaż kurtyn wodnych oraz miejskich poidełek,
- ograniczanie betonowania placów i skwerów,
- zwiększanie powierzchni biologicznie czynnych,
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury.

Każde nowe drzewo czy zacięty skwer to inwestycja, która przynosi korzyści przez wiele lat.

Upały to także wyzwanie dla infrastruktury

Ekstremalne temperatury wpływają również na funkcjonowanie miast. Nagrzane szyny tramwajowe

i kolejowe mogą się odkształcać, asfalt mięknie, a sieci energetyczne są bardziej obciążone przez pracujące klimatyzatory. Coraz częściej pojawia się także problem niedoboru wody wykorzystywanej do podlewania zieleni miejskiej.

Dlatego planowanie nowych inwestycji powinno uwzględniać odporność infrastruktury na zmieniające się warunki klimatyczne.

Potrzebna jest długofalowa strategia

Ekspert podkreśla, że walka z upałami nie może ograniczać się do sezonowych działań. Samorządy powinny uwzględnić adaptację do zmian klimatu już na etapie planowania przestrzennego. Zachowanie terenów zielonych, ochrona drzew, retencja wody oraz ograniczanie zjawiska tzw. betonozy stają się elementami nowoczesnego zarządzania miastem.

Inwestycja w przyszłość

Fale upałów będą coraz częstszym zjawiskiem. To oznacza, że samorządy już dziś powinny przygotowywać swoje miasta i gminy na nowe warunki klimatyczne. Inwestycje w zieleni, wodę i przyjazną przestrzeń publiczną nie są dziś jedynie kwestią estetyki – stają się inwestycją w zdrowie, bezpieczeństwo i jakość życia mieszkańców.

Miasto odporne na upały to miasto, w którym dobrze żyje się nie tylko latem, ale przez cały rok.

Paweł Dąbrowski

ZAPAMIĘTAJ!

W Polsce mamy obecnie tylko **dwa** rodzaje sygnałów alarmowych:

1. OGŁOSZENIE ALARMU

ciągły, **MODULOWANY** dźwięk syreny przez **3 minuty**

2. ODWOŁANIE ALARMU

ciągły, **JEDNOSTAJNY** dźwięk syreny przez **3 minuty**

Jeśli usłyszysz **SYGNAŁ ALARMOWY**, włącz radio lub telewizor i stosuj się do komunikatów.

ZACHOWAJ SPOKÓJ

SŁUCHAJ KOMUNIKATÓW

STOSUJ SIĘ DO POLECEŃ

DBAJ O SIEBIE I INNYCH

FUNDACJA WSPÓLNOTA BEZPIECZEŃSTWA

TEN POST – TA WIEDZA MOŻE OKAZAĆ SIĘ BARDZO WAŻNA.

MAZOWSZE.
serce Polski

**powiat
pruszkowski**
nieokreślone możliwości

**Gmina
Raszyn**

MAZOWSZE

**Centrum Kultury
Raszyn** (im. Jana Pawła II)

RASZYN Dożynki

2026

**WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO
I ARCHIDIECEZJI WARSZAWSKIEJ**

30 SIERPNIA 2026

CENTRUM SPORTU RASZYN

ORAZ

**PARK IM. MAGDALENY
ABAKANOWICZ**

9:00

**Formowanie korowodu dożynkowego
wraz z oceną wieńców w Mazowieckim
Konkursie na Najładniejszy Wieniec Dożynkowy**

10:30

Przemarsz korowodu dożynkowego

11:00

**Uroczysta Msza Święta pod przewodnictwem
Arcybiskupa Metropolity Archidiecezji
Warszawskiej Adriana Galbasa**

13:20

Ceremonia dzielenia się chlebem

14:00

**Wręczenie wyróżnień
i nagród w konkursach**

15:00

**Występy lokalnych artystów
z powiatu pruszkowskiego na dużej scenie**

18:00 | Państwowy Zespół Ludowy Pieśni i Tańca „Mazowsze”

20:00 | Natalia Nykiel

21:30 | Taneczny finał z Tribbsem

Państwowy Zespół Ludowy
Pieśni i Tańca „Mazowsze”

18:00

MAZOWSZE

Natalia
Nykiel

20:00

Tribbs

21:30

HONOROWY PATRONAT

SPONSORZY

PATRONI MEDIALNI

25 lat Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Ziemi Iłowskiej

Za nami premiera książki "25 lat Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Ziemi Iłowskiej". Dziękujemy wszystkim, którzy byli z nami 1 sierpnia w Iłowie.

Dzień zaczęliśmy od mszy świętej w intencji Powstańców Warszawskich, odprawionej o godz. 17.00 - w symbolicznej Godzinie "W", w 82. rocznicę wybuchu Powstania. Po mszy złożyliśmy kwiaty pod Kolumną Niepodległości, oddając hołd tym, którzy walczyli o wolną Polskę.

O godz. 18.15 spotkaliśmy się w Gminnym Ośrodku Kultury w Iłowie. Spotkanie poprowadził Przemysław Predygiel.

Opowiedzieliśmy o kulisach powstawania publikacji, wróciliśmy do najważniejszych chwil minionego ćwierćwiecza i podziękowaliśmy osobom, bez których ta historia nie mogłaby się wydarzyć.

Na kartach książki zamknęliśmy 25 lat wspólnej pracy: uroczystości patriotyczne, Dęby Pamięci, Kolumnę Niepodległości, Olenđerfest, Dni Dziecka, wydawnictwa i przyjaźnie, które przez ten czas budowały wspólnotę Ziemi Iłowskiej.

Dziękujemy za obecność, za wspomnienia i za każde dobre słowo. To Wasza historia.

Zarząd Stowarzyszenia Na Rzecz Rozwoju Ziemi Iłowskiej

PODSUMOWANIE ĆWIERĆWIECZA

Premiera książki jubileuszowej · Iłów, 1 sierpnia 2026

Zapraszamy na XI
Olenderfest - Festiwal
Powideł Olenderskich!

Już 5 września spotkamy
się na Przejmie, by po
raz jedenasty wspólnie
świętować tradycję
dawnych osadników znad
Wisły. Stoiska wystawców
ruszają od godziny
12:00, a o 13:00 oficjalnie
otwieramy festiwal.

Sercem dnia będzie,
jak co roku, gotowanie
powideł olenderskich - o
godzinie 14:00 rozpalimy
ogień w kotlinie i według
tradycyjnej receptury
zamieszamy w kotle to,
od czego wszystko się
zaczęło.

Na scenie zagrają dla
Was cztery kapele: Kanka
Franka, Chłopaki do
Wzięcia, Kapela Apostoła i
Kapela Butrynow. Będzie i
do słuchania, i do tańca.

Na jarmarku spotkacie
lokalnych twórców
i producentów:
rękodzielników, Koła
Gospodyń Wiejskich,
rodzinne manufaktury,
dwie winnice i browar.
Do tego warsztaty
dawnych rzemiosł -
kowlstwo, garncarstwo,
wikliniarstwo, tkactwo
i wyplatanie płotów
łozinowych. Dla dzieci
przygotowaliśmy
malowanie na drewnie,
lepienie z gliny, animacje,
taniec ludowy i strefę
relaksu z hamakami i
bajkami.

Olenderfest to festiwal
autentyczności i
lokalności - bez masowej
produkcji i plastiku.
Przyjdźcie całymi
rodzinami, spróbujcie
wyjątkowych smaków i
poczujcie tradycję, która
łączy pokolenia.

Do zobaczenia 5 września
na Przejmie! Przejma 19,
96-520 Ilów. Wstęp wolny.

Olender fest XI FESTIWAL POWIDEŁ OLENDERSKICH

NA SCENIE WYSTĄPIĄ

KANKA FRANKA

CHŁOPAKI DO WZIĘCIA

KAPELA APOSTOŁA

KAPELA BUTRYNÓW

GLÓWNA ATRAKCJA
GOTOWANIE POWIDEŁ OLENDERSKICH
pokaz gotowania w kotlinie według tradycyjnej receptury - start o godzinie 14:00

JARMARK WYSTAWCÓW

rękodzieło i lokalne smaki
Koła Gospodyń Wiejskich
dwie winnice i browar
rodzinne manufaktury

WARSZTATY RZEMIOSŁA

kowlstwo, garncarstwo
wikliniarstwo, tkactwo
wyplatanie płotów łozinowych
malowanie na szkle

ATRAKCJE DLA DZIECI

malowanie na drewnie
lepienie z gliny
animacje i taniec ludowy
strefa relaksu z hamakami i bajkami

festiwal autentyczności i lokalności - bez masowej produkcji i plastiku

5 WRZEŚNIA 2026

START: 13:00 - STOISKA OD 12:00

Przejma 19,
96-520 Ilów

Tradycja, która łączy pokolenia

106. ROCZNICA

BITWY WARSZAWSKIEJ 1920 ROKU

ORGANIZATORZY

OSSÓW

14 sierpnia 2026 (piątek)

17:00 – Spotkanie przy tablicach upamiętniających Pomoc Narodów w 1920 roku
ul. Matarewicza 148

21:00 – **Uroczysty Apel Poległych i złożenie wieńców przy krzyżu upamiętniającym bohaterską śmierć ks. Ignacego Skorupki**

15 sierpnia 2026 (sobota)

8:00 – Modlitwa poranna przy krzyżu upamiętniającym bohaterską śmierć ks. Ignacego Skorupki

9:00 – Koncert chóru na terenie Sanktuarium Matki Bożej Zwycięskiej

9:30 – **Uroczysta Msza Święta na terenie Sanktuarium Matki Bożej Zwycięskiej
koncelebrowana przez Kardynała Kazimierza Nycza i Biskupa Romualda Kamińskiego**

11:30 – **Apel Poległych i złożenie wieńców na Cmentarzu Bohaterów 1920 roku**

13:00 – Pokazy sprawności kawalerskich (błonia ossowskie)

19:00 – **Start 35. Półmaratonu „Cud nad Wisłą” Ossów - Radzymin**

16 sierpnia 2026 (niedziela)

15:30 – Festyn letni Ossów 2026 (boisko przy OSP)

Wydarzenia na terenie Muzeum Bitwy Warszawskiej 1920 roku w Ossowie

15 sierpnia 2026 (sobota)

13:00 - 18:00 – Prezentacja sprzętu wojskowego, stoiska promocyjno-edukacyjne,
występ Orkiestry Wojskowej z Siedlec

Muzeum jest otwarte w godzinach 15:30-21:00 - wstęp wolny

16 sierpnia 2026 (niedziela)

13:00 - 18:00 – Prezentacja sprzętu wojskowego, stoiska promocyjno-edukacyjne

13:30 – Koncert pieśni wojskowych

14:30 – **Rekonstrukcja Bitwy Warszawskiej 1920 roku**

(Amfiteatr Muzeum Bitwy Warszawskiej 1920 roku w Ossowie)

15:30 – Koncert Orkiestry Wojskowej z Siedlec

15:40 – **Piknik historyczny „Zostań ochotnikiem 1920 roku”**

(Amfiteatr Muzeum Bitwy Warszawskiej 1920 roku w Ossowie)

Muzeum jest otwarte w godzinach 10:00-18:00 - wstęp wolny

RADZYMIN

15 sierpnia 2026 (sobota)

7:00 – XXXVI Patriotyczne Loty Gołębi Poczтовых „Cud nad Wisłą”

9:00 – XXV Złot MotoCud (Łądowno Papiesskie)

15:00-15:30 – Uroczystości przy pomniku W. Witosa w Radzyminie (pl. Wolności)

17:00-19:30 – **Uroczysta Msza Święta na Cmentarzu Żołnierzy Poległych 1920 roku w Radzyminie
Apel Poległych, złożenie wieńców**

od 19:00 – Koncerty: DJ Gromee, Lanberry (plac za Kolegiatą)

ok. 22:00 – **Zakończenie 35. Półmaratonu „Cud nad Wisłą” Ossów - Radzymin**

16 sierpnia 2026 (niedziela)

18:00 – XXII Letni Międzynarodowy Festiwal Operetkowo-Operowy
na Mazowszu (Sanktuarium św. Jana Pawła II w Radzyminie)

PATRONAT HONOROWY

PATRONAT MEDIALNY

bitwawarszawska.pl

LOGIT FLOW

Polska, bezpieczna platforma AI dla administracji publicznej.

W minuty nie godziny:

- ✓ Projekty decyzji administracyjnych z uzasadnieniem i przywołaniem przepisów
- ✓ Protokoły i transkrypcje posiedzeń
- ✓ Odpowiedzi na wnioski
- ✓ Projekty uchwał, zarządzeń i regulaminów

Po pierwsze bezpieczeństwo:

- ✓ Serwery w NASK
- ✓ Zgodność z RODO, AI Act, NIS2
- ✓ Certyfikacja ISO 27001/27701

✓ Bezpłatne testy i szkolenie

www.logitflow.pl
kontakt@logitflow.pl
 tel. 22 484 44 84

PN-EN ISO/IEC 27001:2023
 PN-EN ISO/IEC 27701:2021

LOGIT FLOW laureatem nagrody
 Smart City Solution 2026

AI wspiera. Człowiek decyduje.

LuminAi

INSTITUTE

PROFESJONALNE SZKOLENIE

Sztuczna inteligencja w urzędzie już działa. Pytanie, czy pod kontrolą?

Według badań połowa pracowników samorządowych korzysta z narzędzi AI na własną rękę — bez szkolenia, bez procedur, bez świadomości ryzyka. Art. 4 rozporządzenia UE o AI zobowiązuje pracodawców do podjęcia działań w kierunku zapewnienia pracownikom odpowiedniej wiedzy i umiejętności w zakresie AI niezbędnych do wykonywania zadań i to niezależnie od tego, czy narzędzia AI zostały formalnie wdrożone.

24 lipca 2026 r. Prezydent RP podpisał ustawę o systemach sztucznej inteligencji — nadzór nad stosowaniem AI Act w Polsce przejmie Komisja Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji.

LuminAi Institute prowadzi szkolenia dla JST, w trakcie których:

- omawiamy ramy regulacyjne AI Act i nowej ustawy krajowej,
- wskazujemy mapę ryzyk dla urzędu,
- pokazujemy realne zastosowania AI w pracy urzędu,
- przekazujemy projekty przykładowych, wewnętrznych regulacji dot. stosowania AI w urzędzie.

Certyfikat uczestnictwa

Uczestnicy otrzymają certyfikat potwierdzający udział w szkoleniu, wspierający wykazanie realizacji obowiązku z art. 4 AI Act.

SZKOLENIE PROWADZI

dr Paweł Kowalski

radca prawny • pełnomocnik Prezesa Krajowej Izby Radców Prawnych ds. nowych technologii • przewodniczący rady programowej LuminAi Institute

Umów szkolenie dla swojego urzędu

luminai.pl • 888 443 296 • kontakt@luminai.pl

FUNDACJA
WSPÓLNOTA BEZPIECZEŃSTWA

Od wsparcia do odpowiedzialności – samorząd filarem OC.

Tworzymy i rozwijamy
obronę cywilną
oraz świadomość
bezpieczeństwa.

Przygotowujemy lokalne
społeczności na klęski
żywiłowe, zagrożenia
środowiskowe, cyberzagrożenia
i przestoje gospodarki.

Wspieramy samorządy
i mieszkańców w budowaniu
odporności i odpowiedzialnych
wspólnot.

Silne społeczeństwa
budują **silne**
gospodarki.

www.wspolnotabezpieczenstwa.pl

WIEDZA

DOŚWIADCZENIE

WSPÓŁPRACA

ODPOWIEDZIALNOŚĆ

MAZOWIECKIE
FORUM
SAMORZĄDOWE

WSPÓLNOTA BEZPIECZEŃSTWA

26 LISTOPADA 2026

ORGANIZATORZY

Mazowiecka
Wspólnota
Samorządowa

FUNDACJA
WSPÓLNOTA
BEZPIECZEŃSTWA

www.mazowieckieforum.pl